

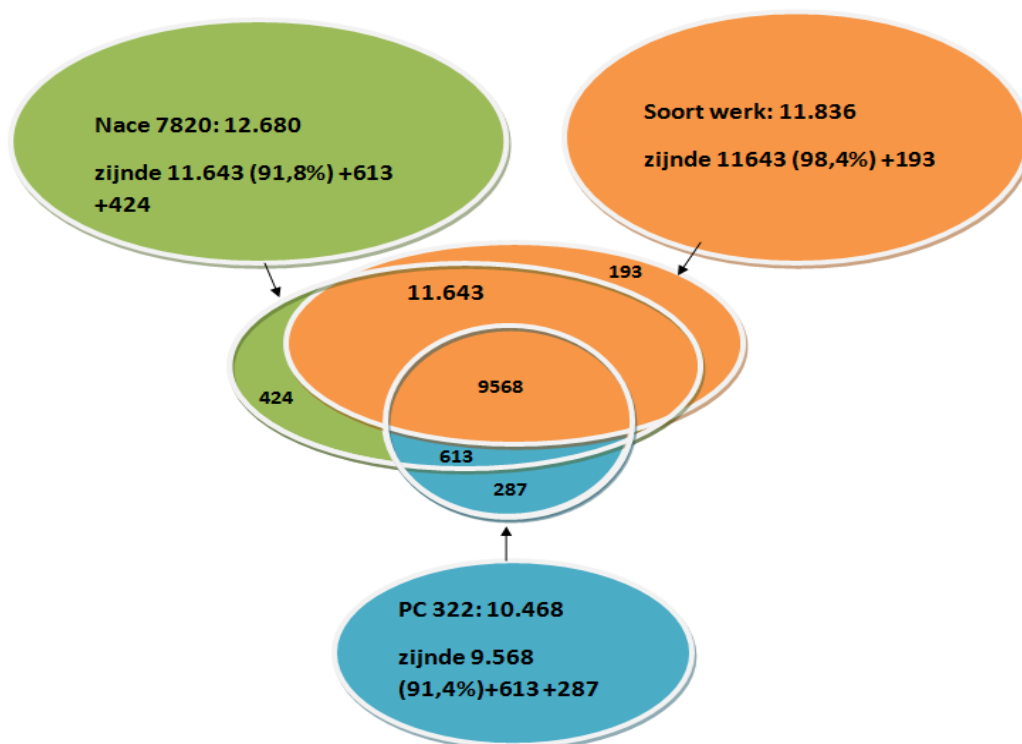
FONDS VOOR ARBEIDSONGEVALLEN

Oktober 2011

De arbeidsongevallen in de uitzendarbeidssector in 2010

1 Inleiding

De arbeidsongevallen van de uitzendkrachten kunnen worden geanalyseerd op basis van drie selectiecriteria van de gegevens in het datawarehouse van het Fonds voor arbeidsongevallen: de beroepscategorie, de Nace-code van de uitzendarbeidssector (Nace 2008 - 78200) of het paritair comité voor de uitzendarbeid (PC 322). Idealiter zouden we tot een relatief gelijkaardig resultaat moeten komen voor de drie criteria. In de praktijk is dit niet het geval. In 2010 werden er immers 11 836 ongevallen op de arbeidsplaats geregistreerd bij werknemers die tot de beroepscategorie van de uitzendkrachten behoren, 12 680 ongevallen bij werknemers waarvan de werkgever Nace-code 78200 heeft en 10 468 ongevallen bij werknemers die onder het PC 322 vallen. Wanneer we die drie populaties met elkaar kruisen, komen we tot de verdeling in onderstaande figuur.

98,4 % van de slachtoffers die in de gegevensbank werden gecodeerd (bron: de verzekeringsonderneming) als uitzendkrachten (beroepscategorie: uitzendarbeiders, uitzendbedienden, uitzendstudenten) hadden een werkgever met een Nace-code 78200 (informatie RSZ).

Die 11 643 uitzendkrachten vertegenwoordigen 91,8 % van alle slachtoffers waarvan de werkgever tot de uitzendarbeidsector behoort. Het is waarschijnlijk dat een deel van de 12 680 werknemers van de sector Nace 78200 die, op basis van het criterium "beroepscategorie", niet als uitzendkrachten worden onderscheiden, desalniettemin echte uitzendkrachten zijn. Die 613 werknemers vallen immers onder het paritair comité 322 (verschillend van het PC 322.01 van de dienstencheques) (informatiebron: RSZ). Onder de andere slachtoffers van de ondernemingen van de sector Nace 78200 zouden we de werknemers van de uitzendbureaus zelf moeten terugvinden.

10 468 slachtoffers van 2010 vielen onder het paritair comité 322. 91,4 % van die slachtoffers werden door de verzekeringsonderneming gecategoriseerd als uitzendkrachten en behoorden tot ondernemingen van de sector Nace 78200.

2 Welk criterium kiezen voor de analyse van de sector?

In 2000 werd de variabele "**beroepscategorie**" - die zich tot dan beperkte tot de categorieën arbeiders, bedienden, huispersoneel en uitbreiding wet - herzien om een meer gedetailleerde analyse mogelijk te maken en om, in het bijzonder, als selectiecriterium te dienen voor de jaarlijkse analyse van de arbeidsongevallen in de uitzendarbeidsector. De specifieke categorie van uitzendstudenten werd aan de nomenclatuur toegevoegd in 2005.

Vanaf 2005 wordt de informatie met betrekking tot de **Nace-code** van de onderneming rechtstreeks door de RSZ aan de gegevensbank meegedeeld. Daarvoor werd die informatie doorgegeven door de werkgever via de ongevalaangifte. Er moet rekening worden gehouden met de wijziging van de Nace-nomenclatuur in 2008. De samenstelling van de Nace 74502 (code van de uitzendarbeid vóór 2008) is niet strikt dezelfde als die van de Nace 78200 en de vergelijking van de ongevallen vóór en vanaf 2008 moet behoedzaam worden gemaakt.

Het **paritair comité** is in de gegevensbank van het Fonds gekend vanaf 2007 en is eveneens afkomstig van de RSZ. Het is een minder beschikbare informatie dan de Nace-code of de beroepscategorie; het paritair comité is immers maar gekend voor ongeveer 90 % van de ongevallen, terwijl de informatie met betrekking tot de Nace-code gekend is voor 98,5 % van de ongevallen en die met betrekking tot de beroepscategorie voor alle ongevallen.

De keuze van de variabele "beroepscategorie" voor de jaarlijkse analyse van het Fonds is gerechtvaardigd omdat deze variabele expliciet naar de uitzendkrachten verwijst. Met de Nace-code lukt dit niet aangezien die slaat op alle ondernemingen van de uitzendarbeidsector en er hierbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen de uitzendkrachten en de personeelsleden van de uitzendbureaus. Bovendien maakt de beroepscategorie een onderscheid tussen de arbeiders, de bedienden en de studenten. Zoals bovenstaande figuur aantoont, wordt het resultaat van de selectie van de slachtoffers volgens dit criterium grotendeels bevestigd door de overige twee criteria: 98 % van de slachtoffers die door de verzekeringsonderneming als uitzendkrachten worden gecategoriseerd werken voor ondernemingen die tot de activiteitssector Nace 78200 behoren. 81 % van die slachtoffers vallen onder het paritair comité 322.

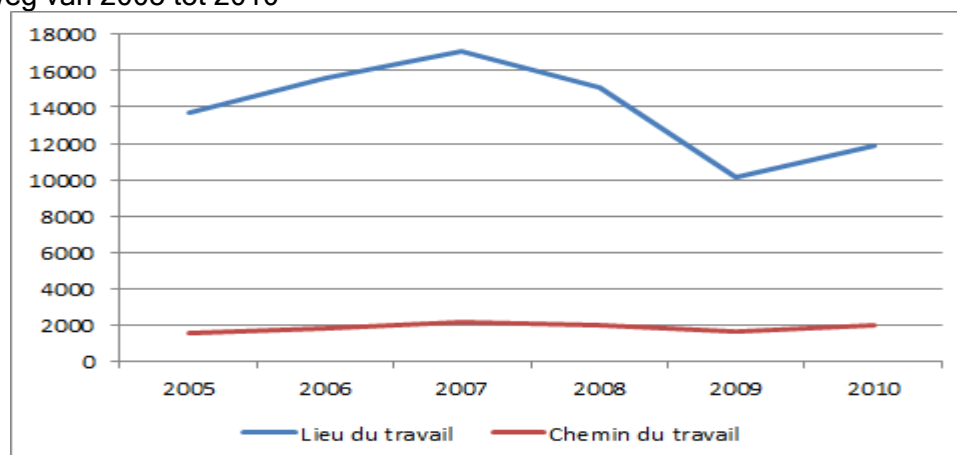
Deze variabele heeft echter een zwak punt: ze is eigen aan de arbeidsongevalgegevens en heeft geen tegenhanger bij de RSZ. Hierdoor zijn het verband tussen die ongevallen en het werk en de berekening van de percentages minder duidelijk. De Nace-code die in de gegevensbank van het Fonds is toegekend aan de werkgever van het slachtoffer en de

verdeling van de tewerkstelling volgens de activiteitssectoren die door het Fonds wordt gebruikt voor de berekening van de frequentie- en ernstgraden, zijn daarentegen afkomstig van dezelfde bron, namelijk de RSZ. Daarom hebben we dit criterium gekozen voor de berekening van de graden van de sector.

3 Evolutie van de arbeidsongevallen in de sector van 2005 tot 2010

Tabel 1 geeft de evolutie weer van het aantal arbeidsongevallen van de uitzendkrachten (criterium: beroepscategorie) van 2005 tot 2010. We stellen een vermindering van het aantal ongevallen vast vanaf 2008, die nog opvallender werd in 2009. In 2010 nam het aantal echter opnieuw toe. Die evolutie weerspiegelt die van de tewerkstelling in de sector die het hoofd moest bieden aan de economische crisis. Die crisis heeft zijn eerste impact op de tewerkstelling gehad tijdens het tweede semester van 2008; de uitzendarbeidssector behoorde toen tot de sectoren die het eerst waren getroffen door die vermindering van werkgelegenheid. Zoals we zien in tabel 2 is de impact van de vermindering van de werkgelegenheid (-19,4 % van de gepresteerde uren ten opzichte van 2008) op de arbeidsongevallen (-37 % ten opzichte van 2008) het grootst bij de arbeiders. In 2010 leidde de heropleving van de werkgelegenheid voornamelijk bij de uitzendkrachten (+8,5 % gepresteerde uren) tot een stijging met 18,6 % van de ongevallen voor die categorie van werknemers.

Tabel 1 - Evolutie van het aantal ongevallen bij uitzendkrachten op de arbeidsplaats en op de arbeidsweg van 2005 tot 2010

Tabel 2 - Evolutie van het aantal ongevallen bij uitzendkrachten op de arbeidsplaats volgens hun beroepscategorie van 2005 tot 2010

4 Evolutie van het risico op arbeidsongevallen in de uitzendarbeidssector

De tabellen 1 en 2 stellen de evolutie van het aantal ongevallen in de sector in absolute cijfers voor. Wat is de evolutie in relatieve cijfers?

Zoals we gezien hebben in de inleiding, wordt er best gewerkt op basis van de Nace-code aangezien er zowel voor de ongevallen als voor de tewerkstelling naar dezelfde bron wordt verwezen. De frequentie- en ernstgraden van 2008 tot 2010 zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Jaar	NACE 78200		
	Frequentie- graad	Werkelijke ernstgraad	Globale ernstgraad
2008	75,05	1,32	4,11
2009	57,66	1,07	3,68
2010	61,71	1,11	3,97

Zoals werd benadrukt bij de analyse van de jaarlijkse statistieken van de privésector van 2009 en 2010, is de evolutie die gedurende de laatste drie jaar werd waargenomen voornamelijk het gevolg van de impact van de financiële crisis van het tweede semester van 2008 op de werkgelegenheid in de uitzendarbeidssector in 2009 en van de herneming van de activiteit in 2010.

In een periode van verminderde economische activiteit hebben de ondernemingen immers de neiging om minder beroep te doen op uitzendkrachten. Die vermindering van het arbeidsvolume in 2009 liet zich vooral voelen bij de arbeiders die meer zijn blootgesteld aan het risico op arbeidsongevallen. De vermindering van het risico voor de arbeiders leidde niet alleen tot een daling in absolute cijfers van het aantal arbeidsongevallen bij uitzendkrachten, maar ook tot een daling van de graden van de interimsector.

Het economisch herstel in 2010 heeft geleid tot een toename van het arbeidsvolume met 7,5 %, voornamelijk van de arbeiders in de uitzendarbeidssector en tot de bijbehorende stijging van de frequentie- en ernstgraden. Er moet echter worden opgemerkt dat de graden van 2010 lager zijn gebleven dan hun niveau van vóór de crisis.

Om het risico op arbeidsongevallen voor uitzendkrachten correct te kunnen evalueren, moet dit risico kunnen worden vergeleken met het risico voor de werknemers die hetzelfde beroep uitoefenen in de onderneming zelf. Vandaag is die vergelijking nog niet mogelijk. In de gegevensbank van het Fonds is de informatie over het inleenbedrijf immers verre van volledig en is de kwaliteit van de informatie niet absoluut verzekerd. De informatie wordt verschaft door het uitzendbureau via de ongevalaangifte. Dankzij een campagne die de diensten voerden bij de uitzendbureaus kon de informatie over het inleenbedrijf voor 80 % van de ongevallen van 2008 worden verkregen. We stellen vast dat de inspanningen van de bureaus sindsdien zijn verminderd. Het percentage ongevallen van uitzendkrachten waarbij de informatie over de gebruiker gekend is, daalde naar 74,4 % in 2009 en naar 71,6 % in 2010.

De opname van de uitzendkrachten in de berekening van de risico-index van de inleenbedrijven (Doc. TCP/6/11/07 - vergadering van 27.10.2011) zal tot een oplossing leiden voor dit probleem. Dankzij de strikte mededeling van het ondernemingsnummer van de gebruiker door het uitzendbureau bij de Dimona en de mededeling van dit ondernemingsnummer en van de Nace-sector van de gebruiker door de RSZ aan de gegevensbank van het Fonds zal het risico van de uitzendkrachten in het inleenbedrijf

kunnen worden vergeleken met het risico van de gelijksoortige werknemers in die onderneming zelf. Die vergelijking kan echter niet worden doorgetrokken tot de vaststelling van de frequentie- en ernstgraden voor beide soorten werknemers aangezien het arbeidsvolume van de uitzendkrachten bij de gebruikers, in de aanbevolen oplossing voor de berekening van de risico-index, niet in voltijdse equivalenten kan worden omgezet. Er moet bijgevolg een andere - minder precieze - graad worden overwogen die gebaseerd is op het aantal (effectieve) werknemers en niet op het aantal uren blootstelling aan het risico.

De gedetailleerde tabellen van het statistisch verslag van de arbeidsongevallen van de uitzendkrachten in 2010 zijn toegevoegd aan deze nota.